

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРУУ ЖАНА ИЛИМ
МИНИСТРЛИГИ
Ж.БАЛАСАГЫН атындагы КЫРГЫЗ УЛУТТУК УНИВЕРСИТЕТИ

БЕКТЕМ

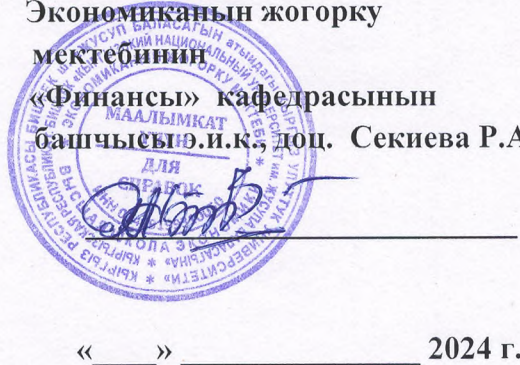
Ж. Баласагын атындагы КУУнун
илимий иштер боюнча
проректору
профессор т.д. Ылдаев М.М.

« _____ 2024 г.

КАРАЛГАН

Экономиканын жогорку
мектебинин
«Финансы» кафедрасынын
башчысы т.д. доц. Секиева Р.А.

« _____ 2024 г.

АДИСТИК БОЮНЧА КАНДИДАТТЫК ЭКЗАМЕНДЕРДИН ПРОГРАММАСЫ

08.00.10 - финансы, акча жүгүртүү жана насыя

Шаршеева Нурмира Каныбековна

Кыргызстандын экономикасына чет өлкөлүк инвестицияларды тартуу көйгөйлөрү
жана келечеги

Бишкек 2024

КИРИШҮҮ

Атайын дисциплина боюнча кандидаттык экзамен илимий жана илимий-педагогикалык кадрларды аттестациялоонун ажырагыс бөлүгү болуп саналат.

08.00.10 финансы, акча жүгүртүү жана насыя адистиги боюнча экзамендин максаты:

Кыргызстандын экономикасына чет өлкөлүк инвестицияларды тартууда көйгөйлөрүн чечүү жана жөндөө боюнча теориялык жана практикалык рекомендациялардын жана сунуштардын комплексин иштеп чыгуу болуп саналат.

Илимий изденүүчүнүн терең жана ар тараптуу кесиптик билимин белгилөө даражасы, өз алдынча изилдөөгө даярдыгынын эмгек жана натыйжаларын иш жүзүндө ишке ашыруу.

Изденүүчү минималдуу, өтүнмө ээси жөндөмдүүлүгүн көрсөтүшү керек, экономика илиминин категориялык аппараты, анын негизги теорияларын жана түшүнүктөрүн билүү;

- Маселелерге практикалык мамиле кылууну теориялык жана методологиялык жактан негиздөө;
- Инвестиция теориясына экономикалык мектептердин берген аныктамаларынын тарыхый баскычтарын, негиздерин изилдөө;
- Чет өлкөлүк инвестицияларды тартууда мамлекеттеги стимулдаштыруучу инвестициялык саясатын жүзөгө ашыруу боюнча учурдагы финансылык механизмдин изилдөө;
- Чет өлкөлүк инвестиция менен башка макроэкономикалык беш көрсөткүчтөр ортосундагы шайкештикти Пирсондун теңдемеси аркылуу далилдөө; инвестициялык финансылык механизмди жөнгө салуучу укук-ченемдик жана институционалдык негиздерин талдоо;
- Электр энергетикасын өнүктүрүүдө учурдагы көйгөйлөрүн, принциптерин жана максаттарын негиздөө;
- Электр энергетикасында тарифтик саясатты изилдеп жана талдап, кызмат көрсөтүүлөрдү баалоонун жаңы моделин сунуштоо;
- Чакан ГЭСтердин инвестициялык потенциалын аныктоо;
- Электр энергетикасынын негизги көрсөткүчтөрү боюнча математикалык моделдөө түзүү менен болжолдоону сунуштоо жана өнгүүнүн орточо тездиктеги мезгили үчүн инвестициялык стратегияны иштеп чыгуу.

08.00.10 финансы, акча жүгүртүү жана насыя адистиги боюнча кандидаттык экзамендин программасы Кыргыз Республикасынын Президентинин 2022-жылдын 18-январындагы №12 Жарлыгы менен бекитилген Окумуштуу даражаларды ыйгаруу тартиби жөнүндө жобого ылайык иштелип чыккан.

Бул программа негизин төмөндөгү дисциплиналар түзөт: “Финансы”, “Инвестицияларды кажылоо негиздери”, “Балуу кагаздар рыногу”.

**08.00.10- ФИНАНСЫ, АКЧА ЖҮГҮРТҮҮ ЖАНА НАСЫЯ АДИСТИГИ БОЮНЧА
КАНДИДАТТЫК ЭКЗАМЕНДИН ТАПШЫРУУ ҮЧҮН СУРООЛОР**

Финансы, акча жүгүртүү жана насыя

1. Социалдык-экономикалык өнүгүүнүн жыйынтыктарына финансы системасынын таасиринин теориясы жана методологиясы.
2. Кеңейтилген кайра өндүрүмдүн муктаждыктарын финансылык жактан колдоо
3. Финансылык глобалдашуусунун өзгөчөлүктөрү жана экономикалык кесепеттери
4. Экономикалык жана социалдык процесстерди финансылык жөнгө салуу
5. Экономиканын секторлорун салык жөнгө салуу
6. Бюджет тартыштыгын жана мамлекеттик карызды каржылоо булактары, экономикалык саясаттын узак мөөнөттүү стратегиясын жүзөгө ашырууда бюджет тартыштыгынын көйгөйлөрү.
7. Өнөр жайды каржылоо
8. Менчиктин ар кандай формадагы субъекттеринин финансысы.
9. Корпоративдик финансыны жөнгө салуунун багыттары, экономиканын реалдуу секторундагы ишканалардын финансылык ресурстарынын түзүмүн оптималдаштыруу.
10. ишканалардын жана корпорациялардын финансылык туруктуулугуна таасир тийгизүүчү ички жана тышкы факторлорду изилдөө
11. Рыноктук шарттарда мамлекеттик жана корпоративдик каржылоонун ортосундагы финансылык өз ара аракеттешүүнүн механизмдин түзүмү жана өз ара байланышы.
12. Экономикалык субъекттерди каржылоо булактары, капиталдын түзүмүн оптималдаштыруунун маселелери.
13. Долбоордук каржылоонун натыйжалуу системасын түзүү.
14. Ишканалардын эл аралык каржы рынокторуна чыгуу багыттары
15. Амортизация саясатынын принциптери, өзгөчөлүктөрү жана инструменттери.
16. Инвестициялык жана инновациялык процесстерди каржылоо, финансылык инвестициялык инструменттер.
17. Мүлктү, капиталды жана тартылган булактарды баалоонун ыкмаларынын теориялык жана методологиялык негизделиши
18. Баалуу кагаздар рыногун жана анын сегменттерин уюштуруунун жана иштөөнүн теориялык негиздери.
19. Кыргыз Республикасынын, аймактардын жана корпорациялардын баалуу кагаздардын дүйнөлүк рыногуна интеграциясынын формаларын жана ыкмаларын аныктоо
20. Фондулук рынокту мамлекеттик жөнгө салуу
21. Финансылык инструменттердин кирешелүүлүгүн баалоонун методологиясы
22. Инвестициялардын классификациясы
23. Инвестицияларды тартууда финансылык механизмдер
24. Тике инвестициялардын экономиканы өнүктүрүүдө ролу
25. Мамлекеттик инвестициялар. Програмадык жардам
26. Сыткы мамлекеттик карызды башкаруу ыкмалары
27. Мамлекеттик инвестициялардын натыйжалуулугун аныктоо

28. Коомдук эффективдүүлүк, коммерциялык эффективдүүлүк, бюджеттик эффективдүүлүк
29. Мультипликативдик эффект. Кейнстин теңдемеси
30. Инвестициялык стимулдар. Финансылык стимулдар. Салык стимулдары.
31. Бюджеттик-салыктык саясат. Стимулдаштыруучу саясат.
32. Мамлекеттик бюджет: маңызы, өзгөчөлүктөрү, функциялары, аны түзүү принциптери.
33. Мамлекеттик бюджеттин кирешелери: экономикалык маңызы жана көрүнүшүнүн формалары, мааниси
34. Мамлекеттик бюджеттин чыгымдары, алардын экономикалык маңызы, көрүнүш формалары жана мааниси. Бюджеттик чыгашалардын негизги түрлөрүнүн мүнөздөмөсү.
35. Бюджет тартыштыгы, анын пайда болуу себептери, жабуу формалары.
36. Бюджет тартыштыгынын экономикалык жана социалдык кесепеттери. Бюджет тартыштыгын жөнгө салуу
37. Кыргыз Республикасынын акча-насыя системасы, анын элементтери. Акча жүгүртүүнү укуктук жөнгө салуу ыкмалары
38. Кыргыз Республикасынын салык системасы. Салыктардын жана жыйымдардын түрлөрү
39. Юридикалык жактар төлөгөн салыктардын жалпы мүнөздөмөсү
40. Жөнөкөй жана артыкчылыктуу акциялардын айырмасы эмнеде жана кумулятивдүү артыкчылыктуу акциялар боюнча дивиденд кандай төлөнөт?
41. Артыкчылыктуу жана жөнөкөй акцияларды чыгаруу аркылуу каржылоонун өзгөчөлүктөрү кандай?
42. Фондулук рыноктогу баалуу кагаздардын түрлөрү жана өлкөнүн экономикасындагы корпоративдик жана мамлекеттик баалуу кагаздардын мааниси.
43. Улуттук банктын акча-кредит саясатында мамлекеттик баалуу кагаздардын ролу
44. Баалуу кагаздар рыногун мамлекеттик жөнгө салуу
45. Финансыны башкаруудагы негизги ыкмалар

Сунушталган адабияттар:

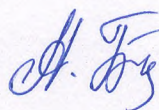
1. Блауг М. Экономическая мысль в ретроспективе / Блауг М. Пер. с англ., 4-е изд. - М.: «Дело ЛТД», 1994. - 720 б.
2. Виленский П.П. [и др]. Оценка эффективности инвестиционных проектов: Теория и практика [Текст]/ П.П. Виленский, В.Н. Лившиц, С.А. Смоляк: Учеб. пособие. - М.: Дело, 2009 г.
3. Вознесенская Н.Н. Иностраные инвестиции: Россия и мировой опыт (сравнительно-правовой комментарий) [Текст]/ Н.Н. Вознесенская. - М.: РАН, ИГиП, 2001. -220с.
4. Мусакожоев Ш. М. [и др.] Экономика КР. [Текст]/ Ш. М. Мусакожоев, К.М. Мейманов. - Бишкек - 2009. - С.56.
5. Милль Дж. С. Основы политической экономии с некоторыми приложениями их к социальной философии. / Милль Дж. С. - М.: Экономика, 1993. - 330 б.
6. Маркс К. Капитал./ К. Маркс - М.: Издательство политическая литература, 1975. - Т. 2. 752 б.
7. К. Маркс, Ф. Энгельс Собрание сочинений./ К. Маркс, Ф. Энгельс - Т. 24. – 648бс.
8. *Ивасенко А. Г., Никонова Я. И.* Иностраные инвестиции: учеб. пособие. М.: КНОРУС, 2011. 272 с.
9. *Орлова Е. Р., Зарянкина О. М.* Иностраные инвестиции в России: учеб. пособие. М.: Омега-Л, 2009. 201 с.
10. Орлова Е. Р., Сафин Р. Н. Оценка общественной эффективности инвестиционных проектов в современной России URL:
<http://www.isa.ru/proceedings/images/documents/2011-61-3/orlova.pdf>
11. Оксютик Г. П. *Иностраные инвестиции: электрон. учеб. пособие для дистанционного обучения.* СПб.: СПбАУЭ, 2010.
12. Подшиваленко Г. П. Иностраные инвестиции: курс лекций. М.: КНОРУС, 2010. 120 с.
13. Погнаева Н.С., Безгласная Е.А. Мультипликативные социально-экономические эффекты в современной экономике URL: <http://www.rae.ru/forum2011/pdf/883.pdf>
14. Круглов В.В. Основы международных валютно-финансовых и кредитных отношений [Текст]/ В.В. Круглов. - Москва, инфра - М, 2008. -С.90.
15. Левина Л.Ф. Теории инвестиционных решений /Л.Ф. Левина // Энциклопедия менеджмента. - № 2. 2000. - С.
16. Лимитовский М.А. Основы оценки инвестиционных и финансовых решений. [Текст]/ М.А. Лимитовский. - М: ИКК «ДеКа», 2010.
17. Лукасевич И.Я. Анализ финансовых операций. [Текст]/ И.Я. Лукасевич. - М., 1998.
18. Смит А. Исследование о природе и причинах богатства народов./А. Смит — М.: Эксмо, 2007. — (Серия: Антология экономической мысли) 960 с.
19. Соколов Ю.А. [и др.]. Рынок ценных бумаг: учебник для прикладного бакалавриата / Ю. А. Соколов [и др.] // Отв. ред. Ю. А. Соколов. — М.: Издательство Юрайт, 2019. — 384 с.

20. Тютюрюков Н. Н. Налоговые системы зарубежных стран: Учебник / Н. Н. Тютюрюков, А. В. Гурнак, А. В. Князева. - М.: Прометей, 2019. -280 с.
21. Финансы: Учебник //Под ред. Н.Г.Ивановой. - М.: Юрайт, 2020. — 449 с.
22. Фридман, А.М. Финансы организаций: Учебник / А.М.Фридман. – М.: ИЦ РИОР, НИЦ ИНФРА-М, 2021 - 202 с.
23. Черник Д. Г. Налоги и налогообложение: налоговые проверки: Учебник / Шмелёв Ю. Д., Типалина М. В.; Под ред. Черника Д.Г. - М.: Издательство Юрайт, 2019. - 271с.
24. Шумпетер Й. Теория экономического развития (Исследование предпринимательской прибыли, капитала, кредита, процента и цикла конъюнктуры) /Шумпетер Й. - М.: Издательство «Прогресс», 1982. – 454

Керектүү шилтемелер

1. www.gov.kg
2. www.toktom.kg
3. <http://mineconom.gov.kg/> - официальный сайт Министерства экономики и коммерции Кыргызской Республики.
4. <http://www.nbkr.kg> - веб-сайт Национального банка Кыргызской Республики.
5. <http://mineconom.gov.kg/ru/post/6759> - Инвестиционный климат в Кыргызской Республике.
6. <https://nlr.ru/>
7. <http://inion.ru/>
8. <https://nlr.ru/lawcenter/econom/>
9. <https://institutiones.com/>

отурумдун катчысы,
ага окутуучу

Токтобаева А.Б.